

Aan
De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
22 januari 2026
Ons kenmerk
Cft 202600008
Pagina
1/4

Uw kenmerk E-mail info@cft.cw
Z/25/029602-D117811 Internet www.cft.cw
Bijlagen
4

Onderwerp
Aangepaste doorgeleidingsbrief vastgestelde tweede begrotingswijziging 2025 Bonaire

Geachte heer Van Marum,

Op 29 december 2025 ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) de tweede vastgestelde begrotingswijziging 2025 (VBW) van Bonaire en op 5 januari 2026 de reactie van Bonaire op het advies van het Cft op de tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025 (OBW). Op 21 januari ontving het Cft nadere informatie van het ministerie van BZK over de toevoeging van USD 26,3 miljoen aan de nieuwe bestemmingsreserve Sanering BOPEC-terreinen. Als gevolg hiervan heeft BZK het Cft verzocht dit onderdeel van de begrotingswijziging opnieuw te beoordelen. Conform artikel 21 jo. artikel 19 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) stuurt het Cft u hierbij de vastgestelde tweede BW met de daarbij behorende stukken (bijlage 2,3 en 4) toe ter besluitvorming.

Advies

Het Cft adviseert u

1. De tweede VBW 2025 goed te keuren met uitzondering van de budgettaire gevolgen van de verkoop van de boedel van BOPEC van USD 26,3 miljoen. Dit met inachtneming dat Bonaire is gehouden de onttrekking aan de algemene reserve van USD 7 miljoen te compenseren met overschotten in de begrotingsjaren 2025 tot en met 2027. Het openbaar lichaam dient hiervoor een voorstel op te nemen in de eerste OBW 2026 na vaststelling van de Jaarrekening 2025.
2. Bonaire te verzoeken u bij de eerste begrotingswijziging 2026 te informeren over de planning van werkzaamheden in 2026 in het kader van de voorbereiding, uitvoering en verantwoording van de begroting voor de begrotingsjaren 2025, 2026 en 2027. Dit in het kader van het versterken van het begrotingsproces.

Toelichting

Ad 1. Goedkeuring begrotingswijziging

Het in de tweede VBW 2025 door Bonaire gepresenteerde begrotingsevenwicht wordt gerealiseerd middels een onttrekking van USD 7 miljoen aan de Algemene Reserve om urgente knelpunten bij Selibon op te lossen. Het Cft heeft in zijn advies bij de tweede OBW 2025 echter geoordeeld dat onder de Wet FinBES een onttrekking aan de algemene reserve ten behoeve van het dekken van een begrotingstekort niet is toegestaan. Dientengevolge adviseerde het Cft het bestuurscollege voor nieuwe intensiveringen te herprioriteren binnen de lopende begroting. Als terugvaloptie is een herprioritering van de bestemmingsreserves mogelijk.

Het OLB stelt dat de onttrekking aan de algemene reserve van USD 7 miljoen gerechtvaardigd is, onder meer omdat maximaal geheerprioriteerd zou zijn binnen het totaal van de bestemmingsreserves. Dit omdat een deel van de bestemmingsreserves gekoppeld is aan eerder door de Eilandsraad vastgestelde beleidskeuzes. Echter een heroverweging van eerder vastgestelde beleidskeuzes door de Eilandsraad, al dan niet op voorstel van het bestuurscollege, is altijd mogelijk voor zover de middelen uit de bestemmingsreserves niet juridisch of bestuurlijk verplicht zijn. De onderbouwing van de onttrekking aan de algemene reserve (USD 7 miljoen) is daarmee niet sluitend.¹

Herprioritering binnen de begroting 2025 en/of bestemmingsreserves na afloop van het begrotingsjaar is niet meer mogelijk. Derhalve adviseert het Cft niet om de begrotingswijziging 2025 af te keuren, maar het OLB op te dragen de algemene reserve aan te vullen met overschotten in de respectievelijke begrotingen 2025, 2026 en 2027. Het Cft loopt hiermee vooruit op haar advies bij de Jaarrekening 2025 op grond van artikel 31, derde lid, van de Wet FinBES. Het OLB kan op deze wijze haar focus verleggen naar volgende begrotingsjaren en heeft meer tijd om voldoende overschotten in de jaren 2026 en 2027 te begroten en te realiseren.

Het OLB heeft USD 26,3 miljoen aan opbrengsten van verkoop van de boedel van het failliete BOPEC aan Curoil als baten opgenomen op de begroting van 2025. Door de toevoeging van deze middelen aan de nieuwe bestemmingsreserve 'Sanering BOPEC-terreinen' worden in de tweede VBW 2025 de lasten verhoogd. Uit de nadere informatie van BZK volgt dat Bonaire buiten de verlenging van de erfpacht van de terreinen geen partij was in de verkoop. De middelen zijn bestemd voor de sanering van het terrein en zijn door de curator direct ondergebracht bij een onafhankelijke stichting met de specifieke opdracht het terrein te saneren. Op basis van deze informatie behoren de middelen niet bij het openbaar lichaam. Derhalve heeft Bonaire de verkoop van de boedel van BOPEC onterecht op zijn begroting opgevoerd. Uw goedkeuring van de begroting met uitzondering van de budgettaire verwerking van deze verkoop betekent dat de tweede VBW 2025 zowel aan de baten als de lastenzijde met USD 26,3 miljoen neerwaarts wordt bijgesteld.

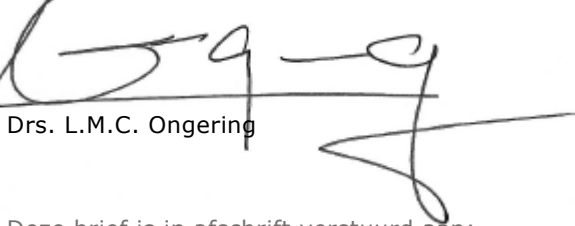
Ad 2. Begrotingsbeheer en Planning & Control cyclus (P&C-cyclus)

Het Cft is bezorgd over de stand van het begrotingsbeheer. Bonaire heeft onvoldoende grip op het begrotingsproces waardoor het OLB vaak (te) weinig tijd heeft om een ordentelijk proces van een begrotingswijziging te doorlopen. Voorts gaat een zodanig late vaststelling van een begrotingswijziging vrijwel altijd gepaard met onrechtmatige uitgaven. Dit benadrukt de noodzaak voor substantiële versterking van het begrotingsbeheer. Het OLB onderkent dit en is hierover in overleg met het Cft. In het kader van de versterking van het begrotingsbeheer is het wenselijk dat het OLB een planning maakt van de werkzaamheden in 2026 voor de P&C-cyclus voor de begrotingsjaren 2025, 2026 en 2027, en u en het Cft hierover bij de eerste begrotingswijziging 2026 informeert.

Daarnaast maakt het Cft zich aanhoudend zorgen over het realiteitsgehalte van de begroting 2025 van Bonaire. Zowel in het advies bij de eerste als tweede OBW heeft het Cft deze zorgen geuit.² Het OLB heeft deze zorgen niet weg kunnen nemen. Nagezonden informatie met voorlopige realisatiecijfers leert dat per 9 januari 2026 de realisatie 61 procent van de lasten en baten van de vastgestelde begroting gerealiseerd is. Met een begrote storting in de bestemmingsreserves zal de realisatie van de begroting stijgen naar ongeveer 80 procent. Doorgaans wordt gesproken van een realistische begroting bij een realisatie hoger dan 95 procent van de begrote baten en lasten.³ De realisatiecijfers kunnen overigens nog verder oplopen omdat nog niet alle facturen en verplichtingen in de administratie zijn verwerkt. Bij de vierde uitvoeringsrapportage 2025 zal blijken in hoeverre de realisatiepercentages voor 2025 zijn gestegen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Drs. L.M.C. Ogering

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire

Bijlage 1: Eindnoten

---

¹ Een onttrekking uit de algemene reserve is overigens enkel opportuun als het weerstandsvermogen op orde is. Omdat de raming van de begrotingsrisico's momenteel niet heel hard is, geeft de huidige raming van het weerstandsvermogen onvoldoende solide basis voor een inhoudelijke weging. Derhalve is een BES-breed traject opgestart om de ramingen van de risico's te versterken. Het Cft adviseert dan ook om in beginsel niet te onttrekken uit de algemene reserve totdat er een solide raming van de begrotingsrisico's gemaakt kan worden (zie ook Cft, kenmerk 202500151, Reactie derde uitvoeringsrapportage en advies tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Bonaire).

² Zie Cft, kenmerk Cft 202500096, Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025 en eerste ontwerpbegrotingswijziging van Bonaire, d.d. 1 september 2025 en Cft, kenmerk 202500151, Reactie derde uitvoeringsrapportage en advies tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Bonaire.

³ Een harde norm voor een realistische begroting bestaat niet.